

**Uchwała nr 14/2024
Senatu Akademii Muzycznej im. Stanisława Moniuszki w Gdańsku
z dnia 26 lutego 2024 roku**

w sprawie zatwierdzenia zmian w treści opisów i sposobu weryfikacji efektów uczenia się i treści programowych zapewniających uzyskanie tych efektów w zakresie przedmiotu

Instrument główny – altówka

na studiach I i II stopnia na kierunku instrumentalistyka

na Wydziale Instrumentalnym

Akademii Muzycznej im. Stanisława Moniuszki w Gdańsku

Działając na podstawie art. 28 ust. 1 pkt. 16 ustawy z dnia 20 lipca 2018 roku *Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce*, Senat Akademii Muzycznej im. Stanisława Moniuszki w Gdańsku uchwała, co następuje:

§1

Senat Akademii Muzycznej im. Stanisława Moniuszki w Gdańsku zatwierdza zmiany w treści opisów i sposobu weryfikacji efektów uczenia się i treści programowych zapewniających uzyskanie tych efektów w zakresie przedmiotu *Instrument główny – altówka* na studiach I i II stopnia na kierunku instrumentalistyka na Wydziale Instrumentalnym Akademii Muzycznej im. Stanisława Moniuszki w Gdańsku, w brzmieniu określonym w załączniku nr 1 do niniejszej uchwały.

§2

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Załącznik:

- opisy i sposoby weryfikacji efektów uczenia się i treści programowych zapewniających uzyskanie tych efektów w zakresie przedmiotu Instrument główny – altówka na studiach I i II stopnia na kierunku instrumentalistyka na Wydziale Instrumentalnym Akademii Muzycznej im. Stanisława Moniuszki w Gdańsku.

Rektor
Akademii Muzycznej
im. Stanisława Moniuszki
/-/
prof. dr hab. Ryszard Minkiewicz

- Wydział Instrumentalny

**SYLABUS PRZEDMIOTU DO PLANÓW STUDIÓW
OBOWIĄZUJĄCYCH OD ROKU AKADEMICKIEGO 2024/2025**

NAZWA PRZEDMIOTU	INSTRUMENT GŁÓWNY
KIERUNEK	instrumentalistyka
SPECJALNOŚĆ	gra na instrumencie
SPECJALIZACJA	altówka
POZIOM STUDIÓW	studia I stopnia
OSOBY PROWADZĄCE PRZEDMIOT:	
dr hab. Katarzyna Budnik, dr hab. Krzysztof Komendarek-Tymendorf, dr hab. Błażej Maliszewski, mgr Maria Wiczyńska, mgr Patryk Purzycki	
ZAŁOŻENIA, CELE ORAZ CHARAKTERYSTYKA PRZEDMIOTU:	
<p>Obowiązkowy przedmiot specjalistyczny. Wykłady prowadzone są stacjonarnie. Głównym celem nauczania gry na altówce jest rozwijanie artystycznej osobowości oraz pełne przygotowanie studentów do pracy zawodowej w charakterze solisty, kameralisty, muzyka orkiestrowego, a także pedagoga przedmiotu.</p> <p>Zakres treści nauczania: Poznanie szerokiego spektrum repertuaru, zarówno pod względem różnorodności epok, jak i stylów. Rozwój i doskonalenie technik gry na instrumencie oraz gruntowne poznanie zagadnień teoretycznych z tym związanych. Kształcenie wrażliwości, wyobraźni muzycznej oraz pamięci. Doskonalenie umiejętności organizacji samodzielnej pracy nad utworem oraz procesem realizacji wyznaczonych zadań. Przygotowanie do udziału w koncertach, konkursach muzycznych oraz czynnego uczestnictwa w życiu muzycznym.</p>	
WYMAGANIA WSTĘPNE I DODATKOWE:	
<p>Zajęcia mogą być prowadzone tylko z osobami przyjętymi na studia I stopnia w Akademii Muzycznej w Gdańsku w danej specjalności.</p> <ul style="list-style-type: none"> - pozytywnie zdany egzamin wstępny - świadectwo maturalne 	

Egzamin składa się z dwóch etapów.

Program należy wykonać z pamięci (może być wykonany na altówce lub skrzypcach)

I etap - egzamin z instrumentu głównego:

Program:

- 1) - dwie kontrastujące części z jednej z sonat solowych lub suit J. S. Bacha lub M. Regeera, a w przypadku V Suity wiolonczelowej BMV 1011 – Prelude,
- 2 - jeden dowolny kaprys na altówkę solo,
- 3 - pierwsza lub druga i trzecia część koncertu.

Jeżeli egzamin jest wykonywany na skrzypcach, program egzaminu jak w specjalności - skrzypce.

II etap:

- egzamin z gry a vista
- egzamin z samodzielnego i pamięciowego przygotowania utworu
- sprawdzian umiejętności z zakresu przedmiotu kształcenie słuchu /ustny/

ZALECANE FAKULTATYWNE KOMPONENTY PRZEDMIOTU:

Udział w kursach mistrzowskich, konkursach oraz koncertach zarówno w uczelni, jak i poza uczelnią. Doskonalenie technik pozwalających na swobodną grę na scenie, np. technika Alexandra, anatomia mięśni i stawów.

BIBLIOGRAFIA PODSTAWOWA:

Materiały nutowe i nagrania programu wybranego do realizacji w danym semestrze przez pedagoga prowadzącego.

BIBLIOGRAFIA UZUPEŁNIAJĄCA:

S. Poniatowski – Altówka. Sztuka i dziedzictwo.
F. Zeyringer – Literatur für Viola.
M. W. Riley –The History of the Viola.
L. Tertis – My Viola and I.
D. Dalton – Playing the Viola: Conversations with William Primrose.
M. Szaleski – Szkoła gry na altówce.
B. Budna – Wirtuozowska technika gry, skrzypce i altówka.
<http://www.ptal.art.pl>
Polska Muzyka Altówkowa - www.violaarte.pl

EFEKTY UCZENIA SIĘ – WIEDZA:

Absolwent kursu:

- posiada znajomość podstawowego repertuaru związanego z własną specjalnością (K_W02),
- posiada znajomość elementów dzieła muzycznego i wzorców budowy formalnej utworów (K_W03),
- posiada znajomość stylów muzycznych i związanych z nimi tradycji wykonawczych (K_W08),
- posiada podstawową wiedzę dotyczącą budowy własnego instrumentu i jego ewentualnej konserwacji, napraw, strojenia itp. (K_W11)

EFEKTY UCZENIA SIĘ – UMIEJĘTNOŚCI:

Absolwent kursu:

- dysponuje umiejętnościami niezbędnymi do tworzenia i realizowania własnych koncepcji artystycznych (K_U01),
- jest świadomy sposobów wykorzystywania swej intuicji, emocjonalności i wyobraźni w obszarze ekspresji artystycznej (K_U02),
- absolwent kursu posiada znajomość i umiejętność wykonywania reprezentatywnego repertuaru związanego z głównym kierunkiem studiów (K_U03),
- posiada umiejętność wykorzystywania wiedzy dotyczącej podstawowych kryteriów stylistycznych wykonywanych utworów (K_U04),
- posiada umiejętność odczytania zapisu muzyki XX i XXI wieku (K_U05),
- posiada umiejętność właściwego odczytania tekstu nutowego, biegłego i pełnego przekazania materiału muzycznego, zawartych w utworze idei i jego formy (K_U08),
- opanował warsztat techniczny potrzebny do profesjonalnej prezentacji muzycznej i jest świadomy problemów specyficznych dla swojego instrumentu (K_U09),
- poprzez opanowanie efektywnych technik ćwiczenia potrafi samodzielnie doskonalić swój warsztat techniczny (K_U11),
- posiada umiejętność rozumienia i kontrolowania struktur rytmicznych i metroritmicznych oraz aspektów dotyczących techniki gry, frazowania, struktury harmonicznego itp. opracowywanych utworów (K_U12),
- absolwent kursu dzięki występom publicznym wykazuje umiejętność radzenia sobie z różnymi stresowymi sytuacjami z nich wynikającymi (K_U16),
- wykazuje umiejętność brania pod uwagę specyficznych wymagań publiczności i innych okoliczności towarzyszących wykonaniu (jak np. reagowania na rozmaite warunki akustyczne sal) (K_U17).

EFEKTY UCZENIA SIĘ - KOMPETENCJE SPOŁECZNE:

Absolwent kursu:

- realizuje własne koncepcje i działania artystyczne oparte na zróżnicowanej stylistyce, wynikające z wykorzystania wyobraźni, ekspresji i intuicji (K_K02),
- posiada umiejętność organizacji pracy własnej i zespołowej w ramach realizacji wspólnych zadań i projektów (K_K03),
- absolwent kursu jest zdolny do efektywnego wykorzystania wyobraźni, intuicji, twórczej postawy i samodzielnego myślenia w celu rozwiązywania problemów (K_K12),
- w sposób świadomy kontroluje swoje emocje i zachowania (K_K13).

semestr przedmiotu:	I	semestr realizacji przedmiotu w toku studiów:	I
wymiar godzin:	30	ilość pkt. ECTS:	8
rodzaj zajęć:	wykłady, indywidualne	sposób zaliczenia:	egzamin
TREŚCI PROGRAMOWE WRAZ Z OPISEM EFEKTÓW KSZTAŁCENIA:			

Rozwój i doskonalenie technik pracy umożliwiających zrozumienie pracy ciała.
Wszechstronny rozwój techniki gry na altówce.
Rozwijanie wiedzy o stylach muzycznych oraz właściwego wykorzystywania ich podczas wykonywania utworów.
Poszerzanie repertuaru wykonawczego.
Przygotowanie do wykonywania koncertów – rozwój samodzielności i osobowości studenta

METODY DYDAKTYCZNE:

Indywidualne zajęcia praktyczne opierające się na:
Wspólnej ocenie umiejętności prezentacji utworu pod względem pozytywnych i negatywnych aspektów.
Eliminacja niedoskonałości technicznych oraz muzycznych zaprezentowanego przez studenta materiału.
Wybór i demonstracja przez prowadzącego zajęcia odpowiednich metod dalszej pracy nad materiałem.
Stały rozwój osobowości artystycznej studenta, kształtowanie jego wyobraźni, skłanianie do podejmowania samodzielnych wyborów i decyzji w zakresie gry na instrumencie (wybór aplikatury, interpretacja, poszukiwanie brzmienia, stosowania zróżnicowanych środków ekspresji).

WARUNEK ZALICZENIA KURSU WRAZ Z METODAMI I KRYTERIAMI OCENIANIA:

Semestr kończy się egzaminem w obecności komisji. Warunkiem dopuszczenia do egzaminu jest uzyskanie zaliczenia z przedmiotu w terminie do zakończenia zajęć dydaktycznych. Szczegółowy tryb przeprowadzania egzaminów i oceniania określa Regulamin Studiów I i II Stopnia Akademii Muzycznej w Gdańsku.

ZALICZENIE:

- gama durowa
- dwa kaprysy/etiudy (w tym jeden dwudźwiękowy)
Termin: połowa listopada

KOLOKWIUM:

- trzy części suitry lub sonaty na altówkę solo lub *Passacaglia* z *Sonaty* op. 11 nr 5 P. Hindemitha, *Cadenza per viola solo* K. Pendereckiego, *Sonata-Pieśń* A. Chaczaturiana (lub utwory podobne)

EGZAMIN:

- Sonata z towarzyszeniem fortepianu
Termin: sesja zimowa

Komentarz:

Gamy, kaprysy i formę solową należy wykonać z pamięci.
Sonatę można wykonać z nut.

semestr przedmiotu:	II	semestr realizacji przedmiotu w toku studiów:	II
wymiar godzin:	30	ilość pkt. ECTS:	8
rodzaj zajęć:	wykłady, indywidualne	sposób zaliczenia:	egzamin
TREŚCI PROGRAMOWE WRAZ Z OPISEM EFEKTÓW KSZTAŁCENIA:			
<p>Rozwój i doskonalenie technik pracy umożliwiających zrozumienie i doskonalenie pracy ciała Wszechstronny rozwój techniki gry na altówce. Rozwijanie wiedzy o stylach muzycznych oraz właściwego wykorzystywania ich podczas wykonywania utworów. Poszerzanie repertuaru wykonawczego. Przygotowanie do wykonywania koncertów – rozwój samodzielności i osobowości studenta</p>			
METODY DYDAKTYCZNE:			
<p>Indywidualne zajęcia praktyczne opierające się na: Wspólnej ocenie umiejętności prezentacji utworu pod względem pozytywnych i negatywnych aspektów. Eliminacja niedoskonałości technicznych oraz muzycznych zaprezentowanego przez studenta materiału. Wybór i demonstracja przez prowadzącego zajęcia odpowiednich metod dalszej pracy nad materiałem. Stały rozwój osobowości artystycznej studenta, kształtowanie jego wyobraźni, skłanianie do podejmowania samodzielnych wyborów i decyzji w zakresie gry na instrumencie (wybór aplikatury, interpretacja, poszukiwanie brzmienia, stosowania zróżnicowanych środków ekspresji).</p>			
WARUNEK ZALICZENIA KURSU WRAZ Z METODAMI I KRYTERIAMI OCENIANIA:			
<p>Semestr kończy się egzaminem w obecności komisji. Warunkiem dopuszczenia do egzaminu jest uzyskanie zaliczenia z przedmiotu w terminie do zakończenia zajęć dydaktycznych. Szczegółowy tryb przeprowadzania egzaminów określa Regulamin Studiów I i II Stopnia Akademii Muzycznej w Gdańsku.</p> <p>ZALICZENIE: - gama molowa (nie może być jednoimienną z zaliczoną w semestrze zimowym) - dwa kaprysy/etiudy (w tym jeden dwudźwiękowy) Termin: początek kwietnia</p> <p>KOLOKWIUM: - Utwór dowolny</p> <p>EGZAMIN: - koncert Termin: sesja letnia</p>			

Komentarz:

Program należy wykonać z pamięci z wyjątkiem pozycji zamieszczonych poniżej. Dozwolone jest połączenie I części z jednego koncertu oraz II i III z innego koncertu.

Koncerty dozwolone do wykonania z nut:

Alfred Schnittke – Koncert na altówkę i orkiestrę (1985)

Krzysztof Penderecki – Concerto per Viola ed orchestra (1983)

Sofia Gubaidulina – Koncert na altówkę i orkiestrę (1996)

Grażyna Bacewicz – Koncert na altówkę i orkiestrę (1967-8)

Paul Angerer – Koncert na altówkę i orkiestrę (1962)

Bohuslav Martinů – Rhapsody-Concerto, H.337 (1952)

Tadeusz Baird – Concerto lugubre na altówkę i orkiestrę (1975)

Oraz wszystkie koncerty podwójne

semestr przedmiotu:	III	semestr realizacji przedmiotu w toku studiów:	III
wymiar godzin:	30	ilość pkt. ECTS:	8
rodzaj zajęć:	wykłady, indywidualne	sposób zaliczenia:	egzamin
TREŚCI PROGRAMOWE WRAZ Z OPISEM EFEKTÓW KSZTAŁCENIA:			
<p>Rozwój i doskonalenie technik pracy umożliwiających zrozumienie pracy ciała. Wszechstronny rozwój techniki gry na altówce. Rozwijanie wiedzy o stylach muzycznych oraz właściwego wykorzystywania ich podczas wykonywania utworów. Poszerzanie repertuaru wykonawczego. Przygotowanie do wykonywania koncertów – rozwój samodzielności i osobowości studenta</p>			
METODY DYDAKTYCZNE:			
<p>Indywidualne zajęcia praktyczne opierające się na: Wspólnej ocenie umiejętności prezentacji utworu pod względem pozytywnych i negatywnych aspektów. Eliminacja niedoskonałości technicznych oraz muzycznych zaprezentowanego przez studenta materiału. Wybór i demonstracja przez prowadzącego zajęcia odpowiednich metod dalszej pracy nad materiałem. Stały rozwój osobowości artystycznej studenta, kształtowanie jego wyobraźni, skłanianie do podejmowania samodzielnych wyborów i decyzji w zakresie gry na instrumencie (wybór aplikatury, interpretacja, poszukiwanie brzmienia, stosowania zróżnicowanych środków ekspresji).</p>			
WARUNEK ZALICZENIA KURSU WRAZ Z METODAMI I KRYTERIAMI OCENIANIA:			
<p>Semestr kończy się egzaminem w obecności komisji. Warunkiem dopuszczenia do egzaminu jest uzyskanie zaliczenia z przedmiotu w terminie do zakończenia zajęć dydaktycznych.</p>			

Szczegółowy tryb przeprowadzania egzaminów określa Regulamin Studiów I i II Stopnia Akademii Muzycznej w Gdańsku.

ZALICZENIE:

- gamy: durowa i molowa (jednoimienne)
  - dwa kaprysy/etiudy - w tym jeden dwudźwiękowy
- Termin: połowa listopada

KOLOKWIUM:

- trzy części suity lub sonaty na altówkę solo lub *Passacaglia* z *Sonaty* op. 11 nr 5 P. Hindemitha, *Cadenza per viola solo* K. Pendereckiego, *Sonata-Pieśń* A. Chaczaturiana (lub utwory podobne)

EGZAMIN

- Sonata z towarzyszeniem fortepianu (skomponowana po 1800 r.)
- Termin: sesja zimowa

Komentarz:

Gamy, kaprysy i formę solową należy wykonać z pamięci.
Sonatę można wykonać z nut.

semestr przedmiotu:	IV	semestr realizacji przedmiotu w toku studiów:	IV
wymiar godzin:	30	ilość pkt. ECTS:	8
rodzaj zajęć:	wykłady, indywidualne	sposób zaliczenia:	egzamin

TREŚCI PROGRAMOWE WRAZ Z OPISEM EFEKTÓW KSZTAŁCENIA:

Rozwój i doskonalenie technik pracy umożliwiających zrozumienie i pracy ciała
Wszechstronny rozwój techniki gry na altówce.
Rozwijanie wiedzy o stylach muzycznych oraz właściwego wykorzystywania ich podczas wykonywania utworów.
Poszerzanie repertuaru wykonawczego.
Przygotowanie do wykonywania koncertów – rozwój samodzielności i osobowości studenta

METODY DYDAKTYCZNE:

Indywidualne zajęcia praktyczne opierające się na:
Wspólnej ocenie umiejętności prezentacji utworu pod względem pozytywnych i negatywnych aspektów.
Eliminacja niedoskonałości technicznych oraz muzycznych zaprezentowanego przez studenta materiału.

Wybór i demonstracja przez prowadzącego zajęcia odpowiednich metod dalszej pracy nad materiałem.

Stały rozwój osobowości artystycznej studenta, kształtowanie jego wyobraźni, skłanianie do podejmowania samodzielnych wyborów i decyzji w zakresie gry na instrumencie (wybór aplikatury, interpretacja, poszukiwanie brzmienia, stosowania zróżnicowanych środków ekspresji).

WARUNEK ZALICZENIA KURSU WRAZ Z METODAMI I KRYTERIAMI OCENIANIA:

Semestr kończy się egzaminem w obecności komisji. Warunkiem dopuszczenia do egzaminu jest uzyskanie zaliczenia z przedmiotu w terminie do zakończenia zajęć dydaktycznych. Szczegółowy tryb przeprowadzania egzaminów określa Regulamin Studiów I i II Stopnia Akademii Muzycznej w Gdańsku.

ZALICZENIE:

- gamy: durowa i molowa (jednoimienne)
  - dwa kaprysy/etiudy (w tym jeden dwudźwiękowy)
- Termin: początek kwietnia

KOLOKWIUM:

- utwór dowolny

EGZAMIN:

- koncert
- Termin: sesja letnia

Komentarz:

Program należy wykonać z pamięci z wyjątkiem pozycji zamieszczonych poniżej. Dozwolone jest połączenie I części z jednego koncertu oraz II i III z innego koncertu.

Koncerty dozwolone do wykonania z nut:

- Alfred Schnittke – Koncert na altówkę i orkiestrę (1985)
  - Krzysztof Penderecki – Concerto per Viola ed orchestra (1983)
  - Sofia Gubaidulina – Koncert na altówkę i orkiestrę (1996)
  - Grażyna Bacewicz – Koncert na altówkę i orkiestrę (1967-8)
  - Paul Angerer – Koncert na altówkę i orkiestrę (1962)
  - Bohuslav Martinů – Rhapsody-Concerto, H.337 (1952)
  - Tadeusz Baird – Concerto lugubre na altówkę i orkiestrę (1975)
- Oraz wszystkie koncerty podwójne

semestr przedmiotu:	V	semestr realizacji przedmiotu w toku studiów:	V
wymiar godzin:	30	ilość pkt. ECTS:	8
rodzaj zajęć:	wykłady, indywidualne	sposób zaliczenia:	egzamin

TREŚCI PROGRAMOWE WRAZ Z OPISEM EFEKTÓW KSZTAŁCENIA:

Rozwój i doskonalenie technik pracy umożliwiających zrozumienie pracy ciała.
Wszechstronny rozwój techniki gry na altówce.

Rozwijanie wiedzy o stylach muzycznych oraz właściwego wykorzystywania ich podczas wykonywania utworów.
Poszerzanie repertuaru wykonawczego.
Przygotowanie do wykonywania koncertów – rozwój samodzielności i osobowości studenta.

METODY DYDAKTYCZNE:

Indywidualne zajęcia praktyczne opierające się na:
Wspólnej ocenie umiejętności prezentacji utworu pod względem pozytywnych i negatywnych aspektów.
Eliminacja niedoskonałości technicznych oraz muzycznych zaprezentowanego przez studenta materiału.
Wybór i demonstracja przez prowadzącego zajęcia odpowiednich metod dalszej pracy nad materiałem.
Stały rozwój osobowości artystycznej studenta, kształtowanie jego wyobraźni, skłanianie do podejmowania samodzielnych wyborów i decyzji w zakresie gry na instrumencie (wybór aplikatury, interpretacja, poszukiwanie brzmienia, stosowania zróżnicowanych środków ekspresji).

WARUNEK ZALICZENIA KURSU WRAZ Z METODAMI I KRYTERIAMI OCENIANIA:

Semestr kończy się egzaminem w obecności komisji. Warunkiem dopuszczenia do egzaminu jest uzyskanie zaliczenia z przedmiotu w terminie do zakończenia zajęć dydaktycznych. Szczegółowy tryb przeprowadzania egzaminów określa Regulamin Studiów I i II Stopnia Akademii Muzycznej w Gdańsku.

ZALICZENIE:

- gamy: durowa i molowa (jednoimienne)
  - dwa kaprysy/etiudy - w tym jeden dwudźwiękowy
- Termin: połowa listopada

KOLOKWIUM:

- utwór dowolny

EGZAMIN:

- sonata z towarzyszeniem fortepianu (skomponowana po 1800 r.)
- Termin: sesja zimowa

Komentarz:

Gamy, kaprysy i formę solową należy wykonać z pamięci.
Sonatę można wykonać z nut.

semestr przedmiotu:	VI	semestr realizacji przedmiotu w toku studiów:	VI
wymiar godzin:	30	ilość pkt. ECTS:	10
rodzaj zajęć:	wykłady, indywidualne	sposób zaliczenia:	Egzamin dyplomowy

TREŚCI PROGRAMOWE WRAZ Z OPISEM EFEKTÓW KSZTAŁCENIA:

Rozwój i doskonalenie technik pracy umożliwiających zrozumienie pracy ciała.
Wszechstronny rozwój techniki gry na altówce.
Rozwijanie wiedzy o stylach muzycznych oraz właściwego wykorzystywania ich podczas wykonywania utworów.
Poszerzanie repertuaru wykonawczego.
Przygotowanie do wykonywania koncertów – rozwój samodzielności i osobowości studenta

METODY DYDAKTYCZNE:

Indywidualne zajęcia praktyczne opierające się na:
Wspólnej ocenie umiejętności prezentacji utworu pod względem pozytywnych i negatywnych aspektów.
Eliminacja niedoskonałości technicznych oraz muzycznych zaprezentowanego przez studenta materiału.
Wybór i demonstracja przez prowadzącego zajęcia odpowiednich metod dalszej pracy nad materiałem.
Stały rozwój osobowości artystycznej studenta, kształtowanie jego wyobraźni, skłanianie do podejmowania samodzielnych wyborów i decyzji w zakresie gry na instrumencie (wybór aplikatury, interpretacja, poszukiwanie brzmienia, stosowania zróżnicowanych środków ekspresji).

WARUNEK ZALICZENIA KURSU WRAZ Z METODAMI I KRYTERIAMI OCENIANIA:

Semestr VI kończy się egzaminem dyplomowym licencjackim, na który składają się: wykonanie recitalu dyplomowego oraz złożenie egzaminu ustnego o tematyce ogólnej muzycznej, ze szczególnym uwzględnieniem zagadnień tematycznie związanych z programem zaprezentowanego recitalu. Warunki dopuszczenia, tryb przeprowadzania egzaminu dyplomowego i tryb oceniania określa Regulamin Studiów I i II Stopnia Akademii Muzycznej w Gdańsku.

ZALICZENIE:

- gamy: durowa i molowa (jednoimienne)
Termin: początek kwietnia

RECITAL DYPLOMOWY LICENCJACKI:

1) kaprys lub etiuda,
2) koncert,
3) dwie części suity lub sonaty na altówkę solo lub *Passacaglia* z *Sonaty* op. 11 nr 5 P. Hindemitha, *Cadenza per viola solo* K. Pendereckiego, *Sonata-Pieśń* A. Chaczaturiana (lub utwory podobne)
Termin: recital powinien być wykonany do końca sesji letniej.

Komentarz:

Program powinien być wykonany z pamięci z wyjątkiem pozycji zamieszczonych poniżej.
Koncert powinien być wykonany w całości. Jeden z kaprysów (etiud) powinien być dwudźwiękowy.

EGZAMIN USTNY Z WIADOMOŚCI ZWIĄZANYCH Z PROGRAMEM PREZENTOWANEGO RECITALU.

W semestrach I-VI należy wykonać utwory z różnych epok.
Koncerty dozwolone do wykonania z nut:

Alfred Schnittke – Koncert na altówkę i orkiestrę (1985)
Krzysztof Penderecki – Concerto per Viola ed orchestra (1983)
Sofia Gubaidulina – Koncert na altówkę i orkiestrę (1996)
Grażyna Bacewicz – Koncert na altówkę i orkiestrę (1967-8)
Paul Angerer – Koncert na altówkę i orkiestrę (1962)
Bohuslav Martinů - Rhapsody-Concerto, H.337 (1952)
Tadeusz Baird - Concerto lugubre na altówkę i orkiestrę (1975)
Oraz wszystkie koncerty podwójne

- Wydział Instrumentalny

SYLABUS PRZEDMIOTU DO PLANÓW STUDIÓW OBOWIĄZUJĄCYCH OD ROKU AKADEMICKIEGO 2024/2025

NAZWA PRZEDMIOTU	INSTRUMENT GŁÓWNY
KIERUNEK	instrumentalistyka
SPECJALNOŚĆ	gra na instrumencie
SPECJALIZACJA	altówka
POZIOM STUDIÓW	studia II stopnia
OSOBY PROWADZĄCE PRZEDMIOT:	
dr hab. Katarzyna Budnik, dr hab. Krzysztof Komendarek-Tymendorf, dr hab. Błażej Maliszewski	
ZAŁOŻENIA, CELE ORAZ CHARAKTERYSTYKA PRZEDMIOTU:	
<p>Obowiązkowy przedmiot specjalistyczny. Wykłady prowadzone są stacjonarnie.</p> <p>Głównym celem nauczania gry na altówce jest rozwijanie artystycznej osobowości oraz pełne przygotowanie studentów do pracy zawodowej w charakterze solisty, kameralisty, muzyka orkiestrowego, a także pedagoga przedmiotu.</p> <p>Zakres treści nauczania: Poznanie szerokiego spektrum repertuaru, zarówno pod względem różnorodności epok, jak i stylów. Rozwój i doskonalenie technik gry na instrumencie oraz gruntowne poznanie zagadnień teoretycznych z tym związanych. Kształcenie wrażliwości, wyobraźni muzycznej oraz pamięci. Doskonalenie umiejętności organizacji samodzielnej pracy nad utworem oraz procesem realizacji wyznaczonych zadań. Przygotowanie do udziału w koncertach, konkursach muzycznych oraz czynnego uczestnictwa w życiu muzycznym.</p>	
WYMAGANIA WSTĘPNE I DODATKOWE:	
<p>Przyjęcie na studia II stopnia w Akademii Muzycznej w Gdańsku w danej specjalności. Zdany egzamin wstępny oraz pozytywne zaliczanie kolejnych etapów nauczania Program należy wykonać z pamięci (może być wykonany na altówce lub skrzypcach)</p> <p>Program:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. pierwsza lub druga i trzecia część koncertu 2. kaprys lub etiuda <p>Jeżeli egzamin jest wykonywany na skrzypcach, program obejmuje:</p>	

1. 2 kontrastujące części z jednej z Sonat lub Partit na skrzypce solo J. S. Bacha lub innej formy solowej (albo Ciaccona z II Partity d-moll J. S. Bacha)
2. 1 dowolny kaprys lub etiuda na skrzypce solo
3. dowolny utwór wirtuozowski lub pierwszą część koncertu albo drugą i trzecią część koncertu

ZALECANE FAKULTATYWNE KOMPONENTY PRZEDMIOTU:

Udział w kursach mistrzowskich oraz koncertach zarówno w uczelni, jak i poza uczelnią. Poznawanie technik doskonalących umiejętność panowania nad umysłem i ciałem, np. technika Alexandra, anatomia mięśni i stawów.

BIBLIOGRAFIA PODSTAWOWA:

Materiały nutowe i nagrania programu wybranego do realizacji w danym semestrze przez pedagoga prowadzącego.

BIBLIOGRAFIA UZUPEŁNIAJĄCA:

S. Poniatowski - Altówka. Sztuka i dziedzictwo.
F. Zeyringer – Literatur für Viola.
M. W. Riley – The History of the Viola.
L. Tertis – My Viola and I.
D. Dalton – Playing the Viola: Conversations with William Primrose.
M. Szaleski – Szkoła gry na altówce.
B. Budna – Wirtuozowska technika gry, skrzypce i altówka.
<http://www.ptal.art.pl>
Polska Muzyka Altówkowa - www.violaarte.pl

EFEKTY UCZENIA SIĘ – WIEDZA:

Absolwent kursu posiada gruntowną znajomość ogólnego repertuaru i związanych z nim tradycji wykonawczych (K_W01)

EFEKTY UCZENIA SIĘ – UMIEJĘTNOŚCI:

Absolwent kursu:

posiada wysoko rozwiniętą osobowość artystyczną umożliwiającą tworzenie, realizowanie i wyrażanie własnych koncepcji artystycznych (K_U01)

samodzielnie interpretuje i wykonuje utwory muzyczne w oparciu o własne twórcze motywacje i inspiracje na wysokim poziomie profesjonalizmu, zgodnie z wymaganiami stylistycznymi (K_U02)

podczas realizacji własnych koncepcji artystycznych wykazuje się umiejętnością świadomego zastosowania wiedzy dotyczącej elementów dzieła muzycznego i obowiązujących wzorców formalnych (K_U03)

na bazie doświadczeń związanych z studiami pierwszego stopnia potrafi wykazywać się umiejętnością budowania i pogłębiania obszernego repertuaru w zakresie swojej specjalności,

z możliwością specjalizowania się w wybranym obszarze (K_U04)

na podstawie wiedzy o stylach muzycznych i związanych z nimi tradycjach wykonawczych wykazuje się umiejętnością konstruowania i wykonywania spójnych i właściwych z punktu widzenia sztuki wykonawczej programów (K_U05)

kontynuując i rozwijając umiejętności nabyte na studiach pierwszego stopnia, poprzez indywidualną pracę utrzymuje i poszerza swoje zdolności do tworzenia, realizowania i wyrażania własnych koncepcji artystycznych (K_U08)

posiada umiejętność szybkiego odczytania i opanowania pamięciowego utworów, ze świadomym zastosowaniem różnych typów pamięci muzycznej (K_U09)

posiada umiejętność dogłębnego rozumienia i kontrolowania struktur rytmicznych i metrytmicznych oraz aspektów dotyczących aplikatury, smyczkowania, pedalizacji, frazowania, struktury harmonicznego itp. opracowywanych utworów (K_U10)

na bazie doświadczeń uzyskanych na studiach pierwszego stopnia wykazuje się umiejętnością świadomego stosowania technik pozwalających panować nad objawami stresu (K_U13)

EFEKTY UCZENIA SIĘ - KOMPETENCJE SPOŁECZNE:

Absolwent kursu:

jest w pełni kompetentnym i samodzielnym artystą, zdolnym do świadomego integrowania zdobytej wiedzy w obrębie specjalności oraz w ramach innych szeroko pojętych działań kulturotwórczych (K_K01)

posiada umiejętność krytycznej oceny własnych działań twórczych i artystycznych oraz umie poddać takiej ocenie inne przedsięwzięcia z zakresu kultury, sztuki i innych dziedzin działalności artystycznej (K_K04)

świadomie umie zaplanować swoją ścieżkę kariery zawodowej na podstawie zdobytych na studiach umiejętności i wiedzy, wykorzystując również wiedzę zdobytą w procesie ustawicznego samokształcenia (K_K07)

semestr przedmiotu:	I	semestr realizacji przedmiotu w toku studiów:	I
wymiar godzin:	30	ilość pkt. ECTS:	8
rodzaj zajęć:	wykłady indywidualne	sposób zaliczenia:	egzamin
TREŚCI PROGRAMOWE WRAZ Z OPISEM EFEKTÓW KSZTAŁCENIA:			
Rozwój i doskonalenie technik pracy umożliwiających zrozumienie pracy ciała. Wszechstronny rozwój techniki gry na altówce.			

Rozwijanie wiedzy o stylach muzycznych oraz właściwego wykorzystywania ich podczas wykonywania utworów.
Poszerzanie repertuaru wykonawczego.
Przygotowanie do wykonywania koncertów – rozwój samodzielności i osobowości studenta.

METODY DYDAKTYCZNE:

Indywidualne zajęcia praktyczne opierające się na:
Wspólnej ocenie umiejętności prezentacji utworu pod względem pozytywnych i negatywnych aspektów.
Eliminacja niedoskonałości technicznych oraz muzycznych zaprezentowanego przez studenta materiału.
Wybór i demonstracja przez prowadzącego zajęcia odpowiednich metod dalszej pracy nad materiałem.
Stały rozwój osobowości artystycznej studenta, kształtowanie jego wyobraźni, skłanianie do podejmowania samodzielnych wyborów i decyzji w zakresie gry na instrumencie (wybór aplikatury, interpretacja, poszukiwanie brzmienia, stosowania zróżnicowanych środków ekspresji).

WARUNEK ZALICZENIA KURSU WRAZ Z METODAMI I KRYTERIAMI OCENIANIA:

Semestr kończy się egzaminem w obecności komisji. Warunkiem dopuszczenia do egzaminu jest uzyskanie zaliczenia z przedmiotu w terminie do zakończenia zajęć dydaktycznych. Szczegółowy tryb przeprowadzania egzaminów i oceniania określa Regulamin Studiów I i II Stopnia Akademii Muzycznej w Gdańsku.

ZALICZENIE:

- gamy: durowa i molowa (jednoimienne)
  - dwa kaprysy/etiudy - w tym jeden dwudźwiękowy
- Termin: połowa listopada

KOLOKWIUM:

- suita lub sonata na altówkę solo (cała forma)

EGZAMIN:

- Sonata z towarzyszeniem fortepianu (skomponowana po 1800 r.)
- Termin: sesja zimowa

Komentarz:

Sonata może być wykonana z nut. Pozostały program należy wykonać z pamięci.

semestr przedmiotu:	II	semestr realizacji przedmiotu w toku studiów:	II
wymiar godzin:	30	ilość pkt. ECTS:	8
rodzaj zajęć:	wykłady indywidualne	sposób zaliczenia:	egzamin

TREŚCI PROGRAMOWE WRAZ Z OPISEM EFEKTÓW KSZTAŁCENIA:

Rozwój i doskonalenie technik pracy umożliwiających zrozumienie pracy ciała.
Wszechstronny rozwój techniki gry na altówce.
Rozwijanie wiedzy o stylach muzycznych oraz właściwego wykorzystywania ich podczas wykonywania utworów.
Poszerzanie repertuaru wykonawczego.
Przygotowanie do wykonywania koncertów – rozwój samodzielności i osobowości studenta

METODY DYDAKTYCZNE:

Indywidualne zajęcia praktyczne opierające się na:
Wspólnej ocenie umiejętności prezentacji utworu pod względem pozytywnych i negatywnych aspektów.
Eliminacja niedoskonałości technicznych oraz muzycznych zaprezentowanego przez studenta materiału.
Wybór i demonstracja przez prowadzącego zajęcia odpowiednich metod dalszej pracy nad materiałem.
Stały rozwój osobowości artystycznej studenta, kształtowanie jego wyobraźni, skłanianie do podejmowania samodzielnych wyborów i decyzji w zakresie gry na instrumencie (wybór aplikatury, interpretacja, poszukiwanie brzmienia, stosowania zróżnicowanych środków ekspresji).

WARUNEK ZALICZENIA KURSU WRAZ Z METODAMI I KRYTERIAMI OCENIANIA:

Semestr kończy się egzaminem w obecności komisji. Warunkiem dopuszczenia do egzaminu jest uzyskanie zaliczenia z przedmiotu w terminie do zakończenia zajęć dydaktycznych. Szczegółowy tryb przeprowadzania egzaminów i oceniania określa Regulamin Studiów I i II Stopnia Akademii Muzycznej w Gdańsku.

ZALICZENIE:

- gamy: durowa i molowa (jednoimienne)
  - dwa kaprysy/etiudy - w tym jeden dwudźwiękowy
- Termin: połowa listopada

KOLOKWIUM:

- Utwór dowolny

EGZAMIN:

- Koncert

Termin: sesja zimowa

Komentarz:

Program należy wykonać z pamięci z wyjątkiem pozycji zamieszczonych poniżej. Dozwolone jest połączenie I części z jednego koncertu oraz II i III z innego koncertu.

Koncerty dozwolone do wykonania z nut:

- Alfred Schnittke – Koncert na altówkę i orkiestrę (1985)
- Krzysztof Penderecki – Concerto per Viola ed orchestra (1983)
- Sofia Gubaidulina – Koncert na altówkę i orkiestrę (1996)
- Grażyna Bacewicz – Koncert na altówkę i orkiestrę (1967-8)

Paul Angerer – Koncert na altówkę i orkiestrę (1962)
Bohuslav Martinů – Rhapsody-Concerto, H.337 (1952)
Tadeusz Baird - Concerto lugubre na altówkę i orkiestrę (1975)
Oraz wszystkie koncerty podwójne

semestr przedmiotu:	III	semestr realizacji przedmiotu w toku studiów:	III
wymiar godzin:	30	ilość pkt. ECTS:	10
rodzaj zajęć:	wykłady indywidualne	sposób zaliczenia:	egzamin

TREŚCI PROGRAMOWE WRAZ Z OPISEM EFEKTÓW KSZTAŁCENIA:

Rozwój i doskonalenie technik pracy umożliwiających zrozumienie pracy ciała.
Wszechstronny rozwój techniki gry na altówce.
Rozwijanie wiedzy o stylach muzycznych oraz właściwego wykorzystywania ich podczas wykonywania utworów.
Poszerzanie repertuaru wykonawczego.
Przygotowanie do wykonywania koncertów – rozwój samodzielności i osobowości studenta

METODY DYDAKTYCZNE:

Indywidualne zajęcia praktyczne opierające się na:
Wspólnej ocenie umiejętności prezentacji utworu pod względem pozytywnych i negatywnych aspektów.
Eliminacja niedoskonałości technicznych oraz muzycznych zaprezentowanego przez studenta materiału.
Wybór i demonstracja przez prowadzącego zajęcia odpowiednich metod dalszej pracy nad materiałem.
Stały rozwój osobowości artystycznej studenta, kształtowanie jego wyobraźni, skłanianie do podejmowania samodzielnych wyborów i decyzji w zakresie gry na instrumencie (wybór aplikatury, interpretacja, poszukiwanie brzmienia, stosowania zróżnicowanych środków ekspresji).

WARUNEK ZALICZENIA KURSU WRAZ Z METODAMI I KRYTERIAMI OCENIANIA:

Semestr III kończy się wykonaniem w obecności komisji I recitalu dyplomowego, który jest jednocześnie egzaminem semestralnym i podlega tym samym prawom. Szczegółowy tryb przeprowadzania egzaminów i oceniania określa Regulamin Studiów I i II Stopnia Akademii Muzycznej w Gdańsku.

I i II RECITAL DYPLOMOWY MAGISTERSKI:

- Suita lub sonata na altówkę solo (cała forma)
- Sonata z towarzyszeniem fortepianu (skomponowana po 1800 r.)
- Utwór dowolny
- Koncert klasyczny
- Koncert skomponowany w XX lub XXI wieku

Termin: II recital należy wykonać przed zakończeniem semestru letniego.

Komentarz:

Program I i II recitalu dyplomowego może być ułożony dowolnie. Co najmniej połowa programu powinna być wykonana z pamięci. Należy wykonać utwory z różnych epok. Sonata może być wykonana z nut. Łącznie w programach recitalach dyplomowych może się znaleźć po jednej pozycji prezentowanej w poprzednim roku i w czasie studiów licencjackich.

Koncerty dozwolone do wykonania z nut:

Alfred Schnittke – Koncert na altówkę i orkiestrę (1985)
Krzysztof Penderecki – Concerto per Viola ed orchestra (1983)
Sofia Gubaidulina – Koncert na altówkę i orkiestrę (1996)
Grażyna Bacewicz – Koncert na altówkę i orkiestrę (1967-8)
Paul Angerer – Koncert na altówkę i orkiestrę (1962)
Bohuslav Martinů – Rhapsody-Concerto, H.337 (1952)
Tadeusz Baird – Concerto lugubre na altówkę i orkiestrę (1975)
Oraz wszystkie koncerty podwójne

semestr przedmiotu:	IV	semestr realizacji przedmiotu w toku studiów:	IV
wymiar godzin:	30	ilość pkt. ECTS:	10
rodzaj zajęć:	wykłady indywidualne	sposób zaliczenia:	egzamin dyplomowy
TREŚCI PROGRAMOWE WRAZ Z OPISEM EFEKTÓW KSZTAŁCENIA:			
<p>Rozwój i doskonalenie technik pracy umożliwiających zrozumienie pracy ciała. Wszechstronny rozwój techniki gry na altówce. Rozwijanie wiedzy o stylach muzycznych oraz właściwego wykorzystywania ich podczas wykonywania utworów. Poszerzanie repertuaru wykonawczego. Przygotowanie do wykonywania koncertów – rozwój samodzielności i osobowości studenta.</p>			
METODY DYDAKTYCZNE:			
<p>Podstawową formą zajęć są wykłady prowadzone indywidualnie z każdym studentem. Przedmiot jest prowadzony przez samodzielnych pracowników naukowych wraz z asystentami na podstawie autorskich programów opracowanych w oparciu o wytyczne Katedry Skrzypiec i Altówki. Ważnym elementem prowadzonych zajęć jest współpraca z pianistą-akompaniatorem.</p>			
WARUNEK ZALICZENIA KURSU WRAZ Z METODAMI I KRYTERIAMI OCENIANIA:			
<p>Studia kończą się egzaminem dyplomowym, w skład którego wchodzi:</p> <ol style="list-style-type: none"> wykonanie dwóch recitali dyplomowych, pisemna praca dyplomowa (magisterska) wraz z jej obroną. 			

Semestr IV kończy się II recitalem dyplomowym oraz obroną pracy. Warunki dopuszczenia oraz szczegółowy tryb przeprowadzania i oceniania egzaminu dyplomowego określa Regulamin Studiów I i II Stopnia Akademii Muzycznej w Gdańsku.

I i II RECITAL DYPLOMOWY MAGISTERSKI:

- Suita lub sonata na altówkę solo (cała forma)
- Sonata z towarzyszeniem fortepianu (skomponowana po 1800 r.)
- Utwór dowolny
- Koncert klasyczny
- Koncert skomponowany w XX lub XXI wieku

Termin: II recital należy wykonać przed zakończeniem semestru letniego.

Komentarz:

Program I i II recitalu dyplomowego może być ułożony dowolnie. Co najmniej połowa programu powinna być wykonana z pamięci. Należy wykonać utwory z różnych epok. Sonata może być wykonana z nut. Łącznie w programach recitalach dyplomowych może się znaleźć po jednej pozycji prezentowanej w poprzednim roku i w czasie studiów licencjackich.

Koncerty dozwolone do wykonania z nut:

Alfred Schnittke – Koncert na altówkę i orkiestrę (1985)
Krzysztof Penderecki – Concerto per Viola ed orchestra (1983)
Sofia Gubaidulina – Koncert na altówkę i orkiestrę (1996)
Grażyna Bacewicz – Koncert na altówkę i orkiestrę (1967-8)
Paul Angerer – Koncert na altówkę i orkiestrę (1962)
Bohuslav Martinů – Rhapsody-Concerto, H.337 (1952)
Tadeusz Baird - Concerto lugubre na altówkę i orkiestrę (1975)
Oraz wszystkie koncerty podwójne